

ГАРЧИГ

БҮЛЭГ 1. ОРШИЛ	4
БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	5
2.1. Төслийн нэр	5
2.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч	5
2.3. Төслийн байршил	5
2.4. Уурхайн нөөц	6
2.5. Хүчин чадал	6
2.6. Уурхайн ажлын горим	6
2.7. Ашиглалтын систем	7
2.8. Уурхайн тээвэр	7
2.9. Хөрсний овоолго	7
2.10. Уурхайн тэсэлгээ	7
2.11. Төслийн дэд бүтэц	7
2.12. Ил уурхайн хэмжээс, процесс	8
БҮЛЭГ 3. ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	9
БҮЛЭГ 4. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	10
БҮЛЭГ 5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	12
5.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	12
5.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	16
5.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	17
5.4. Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	21
5.5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	21
5.6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	21
5.7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	26
5.8. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	29
5.9. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт	32
5.10. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	33
2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ЗАРЦУУЛСАН НИЙТ ЗАРДАЛ	37
ДҮГНЭЛТ	38
АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛЫН ЖАГСААЛТ	39

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл	5
Хүснэгт 2. Талбайн цэгүүдийн солбицол	5
Хүснэгт 3. Уурхайд ажиллах тоног төхөөрөмжүүд	7
Хүснэгт 4. Төслийн нийт усны хэрэглээ.....	8
Хүснэгт 5. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	12
Хүснэгт 6. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	16
Хүснэгт 7. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	17
Хүснэгт 8. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	21
Хүснэгт 9. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	26
Хүснэгт 10. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	29
Хүснэгт 11. Олон нийтэд тайлагнах, танилцуулах төлөвлөгөөний биелэлт	32
Хүснэгт 12. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт	33
Хүснэгт 13. 2025 оны БОМТ-нд зарцуулсан нийт зардал	37

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. “Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордын байршлын зураг	6
Зураг 2. Тээврийн хэрэгслийг техникийн үзлэгт оруулсан баримт	13
Зураг 3. Тээврийн хэрэгслийг үзлэгт оруулсан баримт	13
Зураг 4. Уурхайн замд усалгаа хийгдэж байгаа байдал.....	14
Зураг 5. Уурхайн тээвэрлэлтийн замын таних тэмдгийг шинэчилсэн байдал.....	14
Зураг 6. Уурхайн тээвэрлэлтийн замын таних тэмдгийг шинэчилсэн байдал.....	15
Зураг 7. Уурхайн талбайд нөхөн дүүргэлт хийсэн байдал	16
Зураг 8. Дүйцүүлэн хамгаалах ажил хийсэн газар	18
Зураг 9. Хог хаягдлыг цэвэрлэхээс өмнөх байдал	18
Зураг 10. Хог хаягдлыг цэвэрлэж, нөхөн дүүргэлт хийсний дараах байдал	19
Зураг 11. Хог хаягдлыг цэвэрлэж, нөхөн дүүргэлт хийсний дараах байдал	19
Зураг 12. Уурхайн талбайд бургас тарьсан байдал.....	20
Зураг 13. Усалгаа, арчилгаа, тордолгоо хийгдэж байгаа байдал	20
Зураг 14. Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцсаар хангасан байдал.....	22
Зураг 15. Ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч байгаа байдал.....	22
Зураг 16. Ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч байгаа байдлын тэмдэглэл	23
Зураг 17. Гал унтраах багаж хэрэгслийг сайжруулсан байдал	23
Зураг 18. Онцгой байдлын албанаас галын аюулгүй байдлын сургалт зохион байгуулсан байдал	24
Зураг 19. Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулж байгаа байдал	24
Зураг 20. 2025 оны аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө	25
Зураг 21. Хог тээвэрлэлтийн гэрээ	27

Зураг 22. Ашигласан ШТМ цуглуулах сав	27
Зураг 23. Ашигласан ШТМ хадгалах газрыг хатуу хучилттай болгосон байдал	28
Зураг 24. Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан байдал.....	30
Зураг 25. Хэрлэн сумын 5-р багт зам, гүүрийн ажилд ковш, авто тээвэрлэлтээр	31
тусалсан байдал	31
Зураг 26. Хэрлэн сумын 5-р багт зам, гүүрийн ажилд ковш, авто тээвэрлэлтээр	31
тусалсан байдал	31
Зураг 27. Агаарын шинжилгээний дүн	34
Зураг 28. Хөрсний шинжилгээний дүн	35
Зураг 29. Усны шинжилгээний дүн	36

БҮЛЭГ 1. ОРШИЛ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

“Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны орд төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ)-ний үндсэн зорилго нь төслийг хэрэгжүүлэх явцад үүсэх бүхий л сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд авч үзэн, холбогдох зардлыг бодитоор төлөвлөх, улмаар энэхүү төлөвлөгөөг төсөл хэрэгжүүлэгч дагаж мөрдсөнөөр байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын үүргээ хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

БОМТ-ний биелэлтийн тайлан боловсруулах аргачлал:

Тус төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсруулахдаа байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яамны сайдын 2019 оны 10 дүгээр сарын 29 – ны өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан аргачлалын дагуу энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын талаар авах арга хэмжээ, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, тус байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах хуваарь зэрэг ажлууд багтсан бөгөөд төсөл хэрэгжүүлэгч нь жил бүрийн 11 дүгээр сарын 01-ны дотор тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний дагуу гаргаж, дараа оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний төслийн хамт холбогдох байууллагад хүргүүлж байх зайлшгүй шаардлагатай болно.

“Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордын БОМТ-ний биелэлтийн тайланд 2025 онд нийт 42,041,000 төгрөг зарцууллаа.

БҮЛЭГ 2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

№	Үзүүлэлтүүд		
1	Аж ахуйн нэгжийн нэр		“Сүх-Индэр” ХХК
2	Улсын бүртгэлийн дугаар		0711006136
3	Уурхайн нэр		“Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны орд ашиглах төсөл
4	Ордын	Нийслэл/Хот/ Аймаг	Дорнод аймаг
5	байршил	Сум/Дүүрэг	Хэрлэн
6	Ашигт малтмалын төрөл		Барилгын чулуу
7	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар		ДО-004А
8	Аж ахуйн	Аймаг/Хот	Дорнод аймаг
9	нэгжийн хаяг	Сум/Дүүрэг	Хэрлэн
10		Баг/Хороо	1-р баг
11	Захирлын хаяг	Нэр	Захирал Э. Энхболд
12		Гар утас	976-99992068

2.1. Төслийн нэр

“Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны орд ашиглах төсөл

2.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч

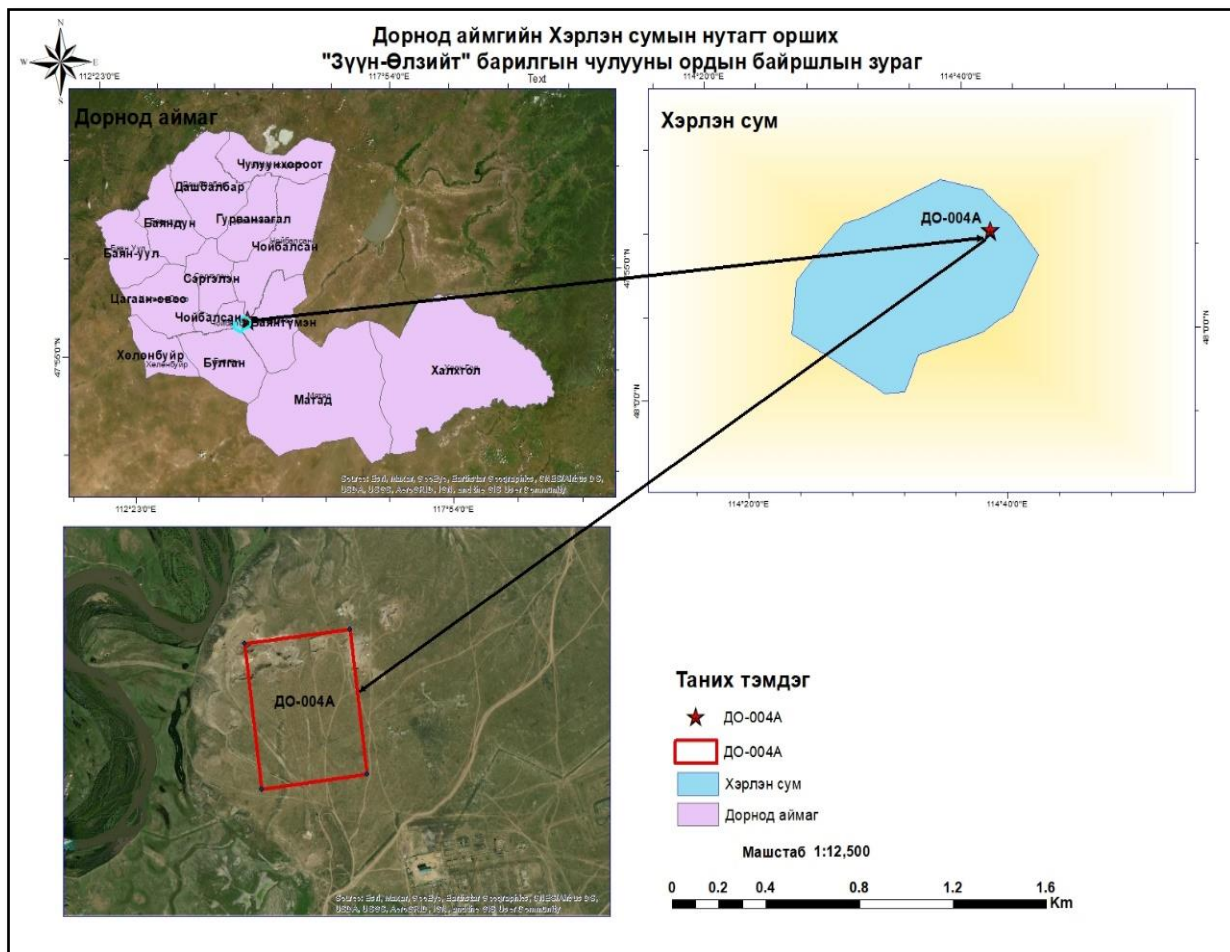
“Сүх-Индэр” ХХК

2.3. Төслийн байршил

“Зүүн-Өлзийт” барилгын чулууны орд нь Дорнод аймгийн төв болох Чойбалсан хотоос зүүн тийш 18 км-т, Хэрлэнгийн зүүн гүүрнээс 15 км-т Хэрлэн голын урд талд байрладаг. Хайгуулын талбай нь Улаанбаатар хотоос зүүн зүгт 658 км зайд байрлана.

Хүснэгт 2. Талбайн цэгүүдийн солбицол

№	Уртраг			Өргөрөг		
	Градус	Минут	Секунд	Градус	Минут	Секунд
1	114	40	59.60	48	05	57.10
2	114	40	59.60	48	06	15.60
3	114	41	21.50	48	06	15.60
4	114	41	21.50	48	05	57.10

Зураг 1. “Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордын байршлын зураг

2.4. Уурхайн нөөц

“Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордод эрэл үнэлгээ, хайгуулын ажлыг явуулж улмаар 2019 оны 06 дугаар сарын 19-ний өдөр нарийвчилсан хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайланг Уул Уурхайн Яам, Ашигт Малтмалын Газрын Тосны Газрын дэргэдэх Эрдэс Баялгийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн бодитой (В) зэрэглэлээр 3,008,942.5 м³ буюу 7,432,088.0 тн, боломжтой (С) зэрэглэлээр 2,367,224.8 м³ буюу 5,847,045.3 тн, нийт бодитой болон боломжтой (В+С) зэрэглэлээр 5,376,167.3 м³ буюу 13,279,133.3 тн барилгын чулууны нөөцийг Улсын нөөцийн бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

2.5. Хүчин чадал

Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын нутагт орших “Сүх-Индэр” ХХК-ийн “Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордыг 82 жилийн хугацаанд ашиглах бөгөөд жилд 36.0 мян.м³ барилгын чулуу олборлох ба бутлан ангилах хэсэгт сийрэгжүүлснээр 50.4 мян.м³ барилгын чулуу боловсруулах хүчин чадалтай.

2.6. Уурхайн ажлын горим

Уурхайн үйл ажиллагаа нь 4 сараас 9 сарыг дуустал тасралтгүй ажиллагаатай явагдах бөгөөд Монгол улсын хууль тогтоомжуудад заасны дагуу олон нийтээр амрах баяр ёслолын хоногууд, цаг

агаарын хүндрэл, засвар үйлчилгээ зэрэг хүчин зүйлүүдийг тооцсон. Хоногт 1 ээлжээр, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 10 цаг байна. Жилд 110 хоног ажиллана.

2.7. Ашиглалтын систем

Ордыг ил аргаар нээж, ашиглах бөгөөд тэсэлгээтэй, авто тээвэртэй гадаад овоолготой ашиглалтын системээр ашиглана.

2.8. Уурхайн тээвэр

Хүснэгт 3. Уурхайд ажиллах тоног төхөөрөмжүүд

Тоног төхөөрөмийн төрөл	Марк	Ш/тоо
Үндсэн тоног төхөөрөмж		
Утгуурт ачигч	Long Yu ZL 935	1
Экскаватор	CAT330	1
Автосамосвал	Howo	2
Туслах тоног төхөөрөмж		
Суудлын машин	Pick up	1
Зам услагч	Foton	1
Түлшний машин	Hyundai	1
Микро автобус	Hyundao istana	1
Ачааны машин	Hyundai Mighty	1

2.9. Хөрсний овоолго

Шимт хөрсийг Long Yu ZL935 маркийн утгуурт ачигчаар хуулна. Шимт хөрсийг ил уурхай, бутлан ангилах хэсгийн талбай, уурхайн гадаад тээврийн замын талбай, хөрсний овоолгын суурийн талбайгаас 0.2 метрийн зузаантайгаар хуулна. Нийтдээ эхний 5 жил цулаар 3,148.0 м³ буюу сийрэгжсэнээр 3.777.6 м³ шимт хөрс хуулж овоолно.

2.10. Уурхайн тэсэлгээ

“Зүүн-Өлзийт” нэртэй Барилгын чулууны ордын жилд хуулах уулын цулын хэмжээ бага учир тэсэлгээг жилд нэг удаа хийнэ.

2.11. Төслийн дэд бүтэц

Цахилгаан хангамж

“Дорнод аймгийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн 6 кВ-ийн агаарын шугамаас 400 кВт-ын хүчин чадалтай дэд станц угсарч ЦЭХ-ээр хангана.

Усан хангамж

“Сүх-Индэр” ХХК нь унд ахуйн усны хэрэгцээ болон зам усалгаагаа өөрийн эзэмшлийн гүний худгаас хангана.

Унд ахуйн хэрэглээнд хэрэглэх усны хэмжээ. Уурхайн хотхоны унд-ахуйн усны хэрэглээнд жилд 39.6 м³ 82 жилийн хугацаанд 3247.2 м³ ус хэрэглэхээр байна.

Зам усалгаанд ашиглагдах усны хэмжээ. Зам усалгаанд жилд 748.8 м³ нийт 82 жилийн хугацаанд 61,401.6 м³ ус ашиглахаар байна.

Хүснэгт 4. Төслийн нийт усны хэрэглээ

№	Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглалтын жилд
1	Унд, ахуйн усны хэрэгцээ	м ³	3,247.0
2	Зам талбайн усалгаа	м ³	61,401.6
	Нийт усны хэрэгцээ	м³	64,648.6

2.12. Ил уурхайн хэмжээс, процесс

- ✓ Ил уурхайн үйл ажиллагаа нь шимт хөрсийг түрж хуулах-овоолох, өгөршсөн хөрсний үеийг экскаватороор хуулж автосамосвалаар тээвэрлэн хөрсний овоолгод овоолсны дараагаар барилгын чулуу буюу дацит чулуулагт өрөмдлөг-тэсэлгээ хийж гүйцэтгэнэ.
- ✓ Тэслэгдсэн чулуулгийг ухаж ачин тээвэрлэн бутлуурын хажууд түр овоолгод овоолох бөгөөд бутлуурлуу чулуулгийг утгуурт ачигчаар хийнэ.
- ✓ Барилгын чулуу тээвэрлэлт. Ил уурхайгаас олборлож боловсруулсан барилгын чулууг худалдан авагчид Хэрлэн суман дахь “Сүх-Индэр” ХХК-ийн бетон зуурмагийн үйлдвэрт нийлүүлнэ.

БҮЛЭГ 3. ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө нь тухайн төслөөс байгаль орчинд учруулах гол сөрөг нөлөөлөл болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг тодорхойлж түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг тусгадаг.

“Сүх-Индэр” ХХК нь тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг жил бүрийн 11-р сарын 01-ны дотор төсөл хэрэгжүүлж байгаа аймаг, нийслэлийн байгаль орчны газарт хүргүүлж байх шаардлагатай.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг БОАЖСайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулж, холбогдох материалуудыг хавсаргалаа.

Тухайн жилийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн товч танилцуулга

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний ажлын гол зорилго нь “Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордын үйл ажиллагааны бүхий л үе шатыг хамрах ба төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг болзошгүй гол нөлөөлөл болон цаашид учруулж болзошгүй эерэг болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, багасгах, төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахтай холбогдсон арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд оршино.

“Сүх-Индэр” ХХК нь нь 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу сөрөг нөлөөллийг бууруулах ажлууд болох тоосжилт үүсэх үед усалгаа, өнгөн хөрсний овоолго, замыг тогтмол нэг маршрутаар явуулах, замын тэмдэг тэмдэглэгээ, ШТМ-ын зориулалтын сав байршуулах, дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг орон нутагаас авсан саналын дагуу хийх, хог тээвэрлэлтийн гэрээ байгуулах, хог хаягдлын цэгийг хашаажуулах, хөрс, усны шинжилгээ хийх, галаас хамгаалах багаж хэрэгсэл, галаас сэргийлэх самбар тэмдгийг шаардлагатай газруудад байршуулах, хөдөлмөр хамгааллын сургалт зохион байгуулах, жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах, ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцсаар хангах зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

БҮЛЭГ 4. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Төслийн талбай нь Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын нутагт байрлах “Сүх-Индэр” ХХК нь ДО-004А тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий 25.9 га талбайтай. Барилгын чулууны орд”-ыг ил аргаар ашиглах төсөл хэрэгжүүлнэ.

Газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Уурхайд төсөл хэрэгжих 30 жилийн турш бутлан ангилах шигших тул талбайн ойр орчмын газрын гадаргыг тоос дарж хөрс, ургамал, орчныг бохирдуулна. Мөн өрөмдлөг тэсэлгээний үед ялгарах их хэмжээний тоос орчныг бохирдуулна.

Шимт хөрсийг 0.15-0.2 м зузаантайгаар хуулж хүний хөлөөс зайдуу салхины нөмөр газар 8-10 метрийн өндөртэй байгуулна. Шимт хөрсний овоолго үүсгэсний дараа хөрс нь сийрэгжсэн байх учир салхинд хийсэх, бороо болон үерийн усанд урсах зэрэг сөрөг нөлөөтэй.

Хог хаягдлаас үүсч болзошгүй сөрөг нөлөөлөл: Хогийн цэг байгуулах талбайд төслийн хугацааны явцад засвар үйлчилгээний төв болон ажилчдын тосгоноос гарсан хог хаягдал үүссэнээр газрын гадаргад бохирдол үүснэ. Хэдийгээр дунд хугацаанд нөлөөлөл үзүүлэх боловч төслийн хугацаа дуусахад эргэн нөхөн сэргээгдэх боломжтой.

Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Замын хөдөлгөөн, тэсэлгээ хөрс хуулалт, тээвэрлэлтээс үүдэлтэй агаарын тоосжилт, дизель түлшээр ажилладаг машин механизм тоног төхөөрөмж, тэсэлгээнээс үүссэн бохир хий утаа, дуу чимээ, хог хаягдлаас үүсэх үнэр зэрэг болно.

Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Уул уурхайн ашиглалтын болон боловсруулах үйл ажиллагаанд түлш, тос тосолгооны материал, тэсрэх бодис зэрэг аюултай бодисуудыг ашиглахаар байна. Хөрсний гүний усны үеүдэд шатах, тослох материал, нефтийн бүтээгдэхүүн, тэсрэх бодис, бохир усны алдагдал, нэвчилтээс бохирдох эрсдэл үүсч болзошгүй учраас уурхайн зүгээс аюулгүй ажиллагааны дүрмийг сайтар баримтлан ажиллах нь зүйтэй.

Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Олборлолтын явцад хөрс их хэмжээгээр эвдрэх, үүний улмаас хөрсний морфологи болон физик шинж чанар алдагдаж хөрсний үржил шим буурах, ойр орчмын талбайн хөрс доройтолд өртөнө. Их хэмжээний үржил шимт хөрс болон “Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилыг чулууны ордоос эрүүл талбай хөрсний овоолгод дарагдах, хөрсний гадарга дээр нарийн ширхэгт тоосны хучаас үе үүснэ. Газрын хэвлийд хоосон хөндий орон зай үүснэ. Машин техникийн олон салаа зам үүсч талбайн ургамлыг сүйтгэж, хөрсийг халцалж, газрыг элэгдэл эвдрэлд оруулан, тоос шороо ихээр дэгдэж агаар, орчны хөрс ургамлыг бохирдуулна. Хүн амын суурьшил нягтарснаас хөрсний элэгдэл эвдрэл, бохирдол үүснэ. Хүнд даацын машин механизм, түүний тээвэрлэлт, засвар үйлчилгээний улмаас шатах, тослох материал, нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж хөрс бохирдуулна.

Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөөлөл: Ил уурхайн талбайд байсан ургамал устана. Уурхайд олон янзын зориулалтаар машин техник ашиглаж, тэдгээрээс үүдэн олон салаа зам үүсч бий болох магадлалтай. Олон салаа зам үүссэнтэй холбоотойгоор газрын гадаргад шороо тоос үүсч, улмаар салхи шуурганд хийсэн ойр орчмын ургамал бүрхэвч, төслийн талбай тоос шороонд дарагдаж болзошгүй. Байгууламжууд баригдах талбай нь төслийн хугацаанд хүний хөлөөр болон тээврийн

хэрэгслээр талхлагдаж бүрэн өөрчлөлтөнд орно. Тосгоноос ахуйн хог хаягдал их хэмжээгээр үүсч, хадгалах зайлуулах стандарт, дүрэм, журам барьж ажиллаагүйгээс гадаргад бохирдол үүсч болзошгүй. Хогийн цэг байгуулах талбайд төслийн хугацааны явцад засвар үйлчилгээний төв болон ажилчдын тосгоноос гарсан хог хаягдал үүссэнээр газрын гадарга болон ургамлан нөмрөгт бохирдол үүснэ. Тоосжилт үүссэнээс ойр орчмын ургамлууд дээр бууж, үүнээс шалтгаалан навч гэрлийг шингээх нь буурч ургамлын фотосинтезийн бүтээмж доройтох болно.

Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Олборлолт хийх, хөрс хуулах, овоолго хийх, барилга байгууламж барих, техник хэрэгсэл явах зам тавих, кемп барьсны улмаас эдгээр үйл ажиллагаанд өртсөн талбайн амьтны аймаг, ялангуяа мэрэгчид, шавж, мөлхөгчид устаж үгүй болж тэдгээрийн амьдрах орчин байхгүй болно. Олборлолт явуулсны улмаас хөрс хуулж овоолго хийгээд орхисон байгаа ба овоолго болон түүний орчмын талбайн амьтан, тэдгээрийн амьдрах орчин үгүй болжээ. Цаашид талбайг тэлэх тутам амьтны аймагт учрах хохирол нэмэгдэх болно. Үүссэн овоолгод техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт тухай бүр хийхгүйгээс тус нутгийн амьтны аймаг нөхөн сэргэх хугацаа сунжирна.

Тээврийн хэрэгсэл, тэсэлгээний үеийн дуу чимээнээс хүн амьтан үргэж, дайжих, байршил тархалт нь өөрчлөгдөх, ая тухгүй болно. Хөрс хуулалт, овоолго хийх, зам, барилга байгууламж барихад тухайн газрын амьтны аймаг устана. Шавжны аймгийн тархалт байршилд өөрчлөлт гарна. Хог хаягдал, ариун цэвэр бохирын асуудлыг сайтар төлөвлөхгүй бол хүнд ойромсог амьдардаг, хог хаягдлын индикатор амьтдын зүйлийн тоо толгой ихсэх магадлалтай.

Түүх соёлын дурсгалт зүйлст үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: “Сүх-Индэр” ХХК-ийн ашиглалтын 25.9 га талбайд ямар нэгэн түүх соёлын дурсгал илрээгүй байна. Ашиглалт явуулах 25.9 га талбайд ямар нэгэн түүх, соёлын ямар нэгэн дурсгалт зүйл илрээгүй боловч олборлолтын үед газар дээр ямар нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрсэн тохиолдолд төсөл хэрэгжүүлэгч нь ажлаа зогсоож, энэ тухай дүүрэг, дүүргийн Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад нэн даруй мэдэгдэх шаардлагатай.

Нийгэм эдийн засагт үзүүлэх нөлөөлөл: Төслийн хугацаанд уурхайн нарийн мэргэжил шаардагдахгүй ажилд орон нутгийн иргэдээс ажиллуулах ба цөөн хэдэн хүнийг ажлын байраар хангах бөгөөд олборлолтын хугацаанд нутгийн иргэдээс өргөн хэрэглээний бараа, хүнсний тодорхой бүтээгдэхүүн (мах, цагаан идээ, гурил, будаа мөн ариун цэврийн бүтээгдэхүүнүүд г.м) худалдан авах зэргээр бага хэмжээний орлогыг нутгийн иргэдэд оруулах юм.

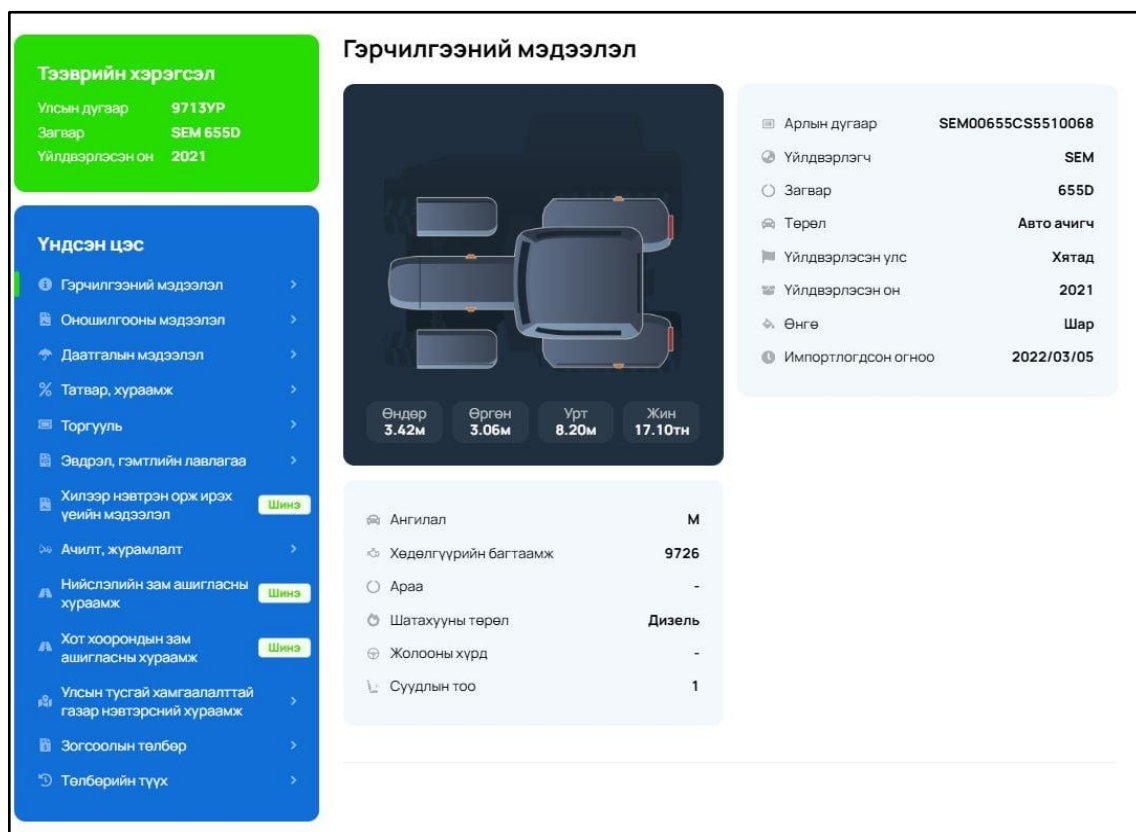
Ажилчдын байрны эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн нөхцлийг шаардлагын хэмжээнд байлгаж чадсанаар ажиллагсдын мэргэжлээс шалтгаалах өвчлөл, хөдөлмөрийн чадвараа түр алдалт, үйлдвэрлэлийн ослоос урьдчилан сэргийлж чадна. Уурхайн ажлын үед ажиллах хүнд машин механизмын дуу чимээ, тоосжилт ихэссэнээс хүн амын эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж болзошгүй.

БҮЛЭГ 5. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖЕМНЕТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

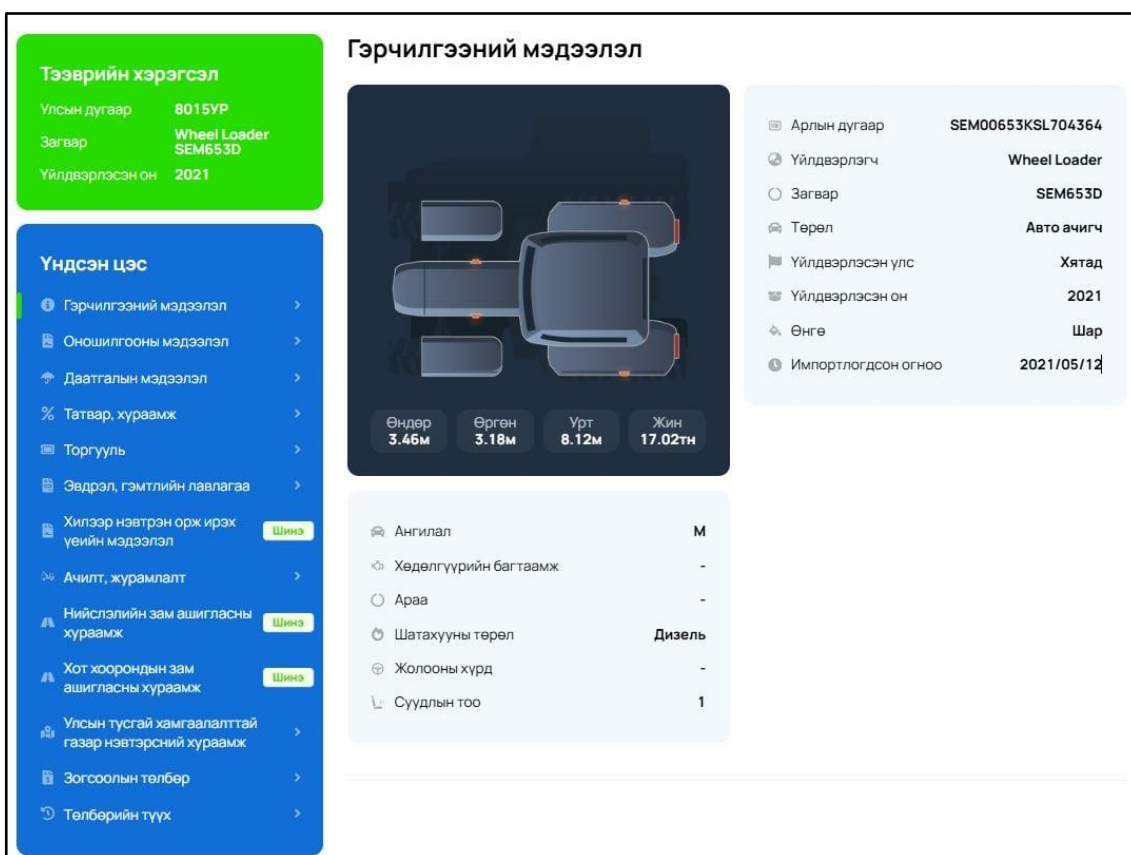
5.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 5. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг/
Агаарын орчин			
1	Хүнд механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, үйлчилгээг тогтмол хийх, хөдөлгүүрээс гарах утааны хэмжээг стандартын шаардлага хангах хэмжээнд байлгах арга хэмжээ авах, хүнд машин механизмуудыг техникийн үзлэгт оруулах, засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	Тээврийн хэрэгслийг тохиргоо, засвар үйлчилгээнд оруулсан. Хөдөлгүүрээс гарах утааны хэмжилтийг стандартын шаардлага хангах арга хэмжээнд байлгасан. Нийт 2 дугуйт ачигч техникийн үзлэгт оруулсан. Мөн агаарын бохирдуулах төлбөрийг төлсөн. Үзлэгт оруулсан зургийг орууллаа.	131,000
2	Уурхайн тээвэрлэлтийн зам, уурхай орчимд тоосжилт дарах усалгааг тогтмол хийх	Өөрийн эзэмшлийн худгаас усаа авч автоцистерн машинаар 1 удаа услахдаа 5 тн -ий саваар усалгаа хийдэг. Замын усалгааг 5,6,7,8, саруудад 7 хоногт 1 удаа хийсэн. / Усалгаа хийж буй зургийг доор орууллаа /	Сард 200,000 Нийт 600,000
Газрын гадарга, Хөрсөн бүрхэвч			
1	Шимт хөрсний овоолгыг салхинд тархахаас сэргийлж хамгаалах, ургамалжуулах, стандартыг дагуу хадгалах	Уурхайн талбайд шимт хөрс хуулалт 2025 онд хийгдээгүй. Шимт хөрсний арчилгаа хийгдсэн.	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлтэнд орсон.
2	Шатах тослох материалын хадгалалтанд хяналт тавьж ажиллах, шатах тослох материал алдагдсан тохиолдолд цаг тухай бүрт нь саармагжуулах арга хэмжээ авах	Шатах тослох материалын хадгалалтанд хяналт тавьж ажилласан.	-
3	Шатах тослох материалыг хадгалах талбайг хатуу хучилттай болгох, цементлэх.	ШТМ хадгалах талбайг хатуу хучилттай болгосон.	Дотоод төлөвлөлтөөр
4	Уурхайн замын таних тэмдгийг сайжруулах, нэмэгдүүлэх	Уурхайд замын тэмдэг тэмдэглэгээг 2025 онд бүрэн шинэчилсэн. Зургийг орууллаа.	3,069,000
Усан орчин			
1	Ахуйн бохир усыг ил задгай асгахгүй байх	Ахуйн бохир усыг ил задгай асгадаггүй.	-
2	Үерийн уснаас хамгаалах далан хаалт засаж, тэгшлэх	Уурхайн талбайд бий болгосон үерийн даланг засаж, сайжруулсан.	Дотоод төлөвлөлтөөр
Нийт дүн			4,000,000

Зураг 2. Тээврийн хэрэгслийг техникийн үзлэгт оруулсан баримт

Зураг 3. Тээврийн хэрэгслийг үзлэгт оруулсан баримт

Зураг 4. Уурхайн замд усалгаа хийгдэж байгаа байдал

Зураг 5. Уурхайн тээвэрлэлтийн замын таних тэмдгийг шинэчилсэн байдал

Зураг 6. Уурхайн тээвэрлэлтийн замын таних тэмдгийг шинэчилсэн байдал

5.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 6. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг /
1	Нөхөн сэргээлт	Хаягдал чулуугаар уурхайн хуучин ухсан байсан газруудад нөхөн дүүргэлт хийх.	Овоолгоос үүссэн хаягдал шороог лицензийн талбайн гадна байрлах ухагдаж хаягдсан газарт нөхөн дүүргэлт хийж газрын тэгшилж янзалсан. Нөхөн сэргээлтэнд ашигласан. Нөхөн дүүргэлт шинээр хийсэн.	10,000,000
Нийт				10,000,000

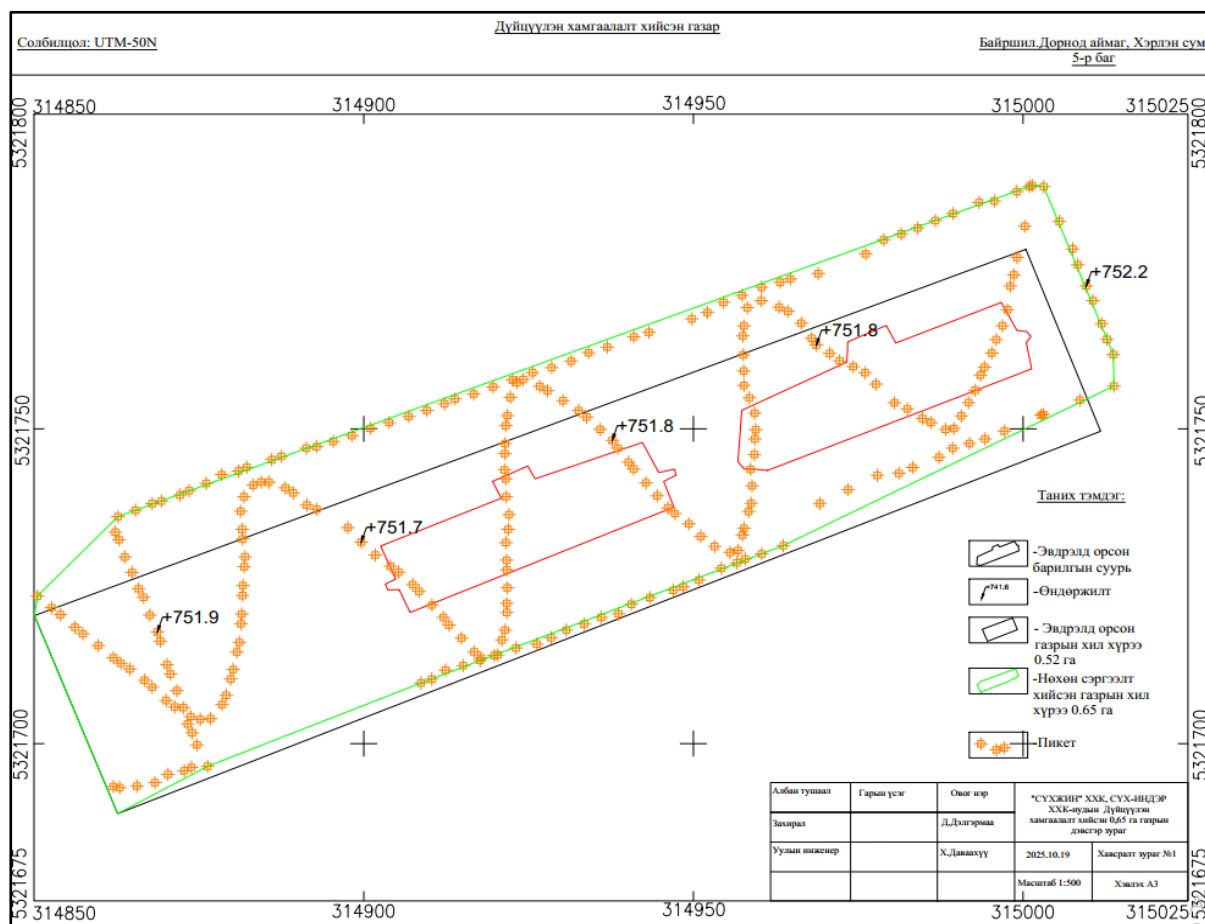
Зураг 7. Уурхайн талбайд нөхөн дүүргэлт хийсэн байдал

5.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх газрыг Дорнод аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас санал авсны үндсэн дээр эвдэрсэн газрыг техникийн нөхөн сэргээлт хийх ажлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлэхээр санал, шийдвэрт хүрсэн.

Хүснэгт 7. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг /
1	Орон нутгаас санал авсны үндсэн дээр Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын 5-р багт	Орон нутгаас санал авсны дагуу дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хийх.	Хэрлэн сумын Байгаль орчны байцаагчаас өгсөн саналын дагуу 5-р багийн Девиз орчимд орон сууцны хорооллын хог хаягдлыг цэвэрлэсэн. Хог хаягдал цэвэрлэж нөхөн дүүргэлтийг 0.26 га талбайд хийж, мөн хог хаягдлын ачилт хийсэн	7,000,000
2	2024 онд тарьсан бургасыг арчлан хамгаалах, услаж тордох.	Өмнөх тарьсан модуудад арчилгаа, усалгаа хийсэн.	Өөрийн эзэмшлийн талбайд тарьсан 200 ш бургасыг арчилж, тордож, усалгааг тогтмол хийсэн.	750,000
Нийт				7,750,000

Зураг 8. Дүйцүүлэн хамгаалах ажил хийсэн газар

Зураг 9. Хог хаягдлыг цэвэрлэхээс өмнөх байдал

Зураг 10. Хог хаягдлыг цэвэрлэж, нөхөн дүүргэлт хийсний дараах байдал

Зураг 11. Хог хаягдлыг цэвэрлэж, нөхөн дүүргэлт хийсний дараах байдал

Зураг 12. Уурхайн талбайд бургас тарьсан байдал

Зураг 13. Усалгаа, арчилгаа, тордолгоо хийгдээж байгаа байдал

5.4. Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Уурхайн эдэлбэр газар болон түүний ойр орчмын нөлөөллийн бүсэд айл өрх байхгүй учир нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ хийгдэхгүй болно.

5.5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Уурхайн талбай болон түүний нөлөөллийн бүсэд ямар нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл ба археологийн олдвор илрээгүй. Уурхайн үйл ажиллагааны явцад ямарваа нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл олдох үед холбогдох хууль тогтоомжинд заасны дагуу засаг захиргааны байгууллага болон холбогдох байгууллага болох ШУА-ийн түүхийн хүрээлэнд даруй мэдэгдэж төслийн үйл ажиллагааг түр хугацаагаар зогсооно.

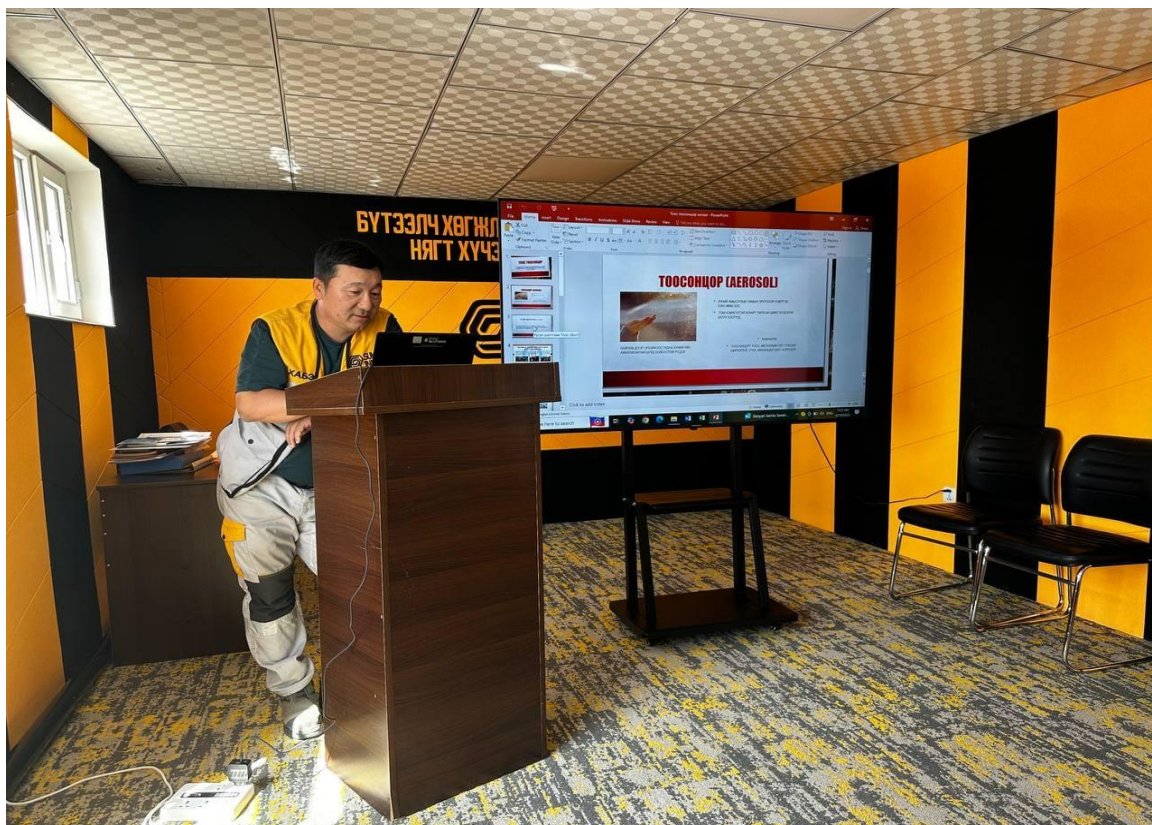
5.6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 8. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Нийт зардал, 2025 он /төгрөг/
1	Мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний тусламжтайгаар хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулах	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг зохион байгуулсан. Мөн Онцгой байдлын аврах ангиас галын сургалтыг зохион байгуулсан.	6,800,000
2	Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр бүрэн хангаж ажиллуулах	Манай байгууллага нь ISO 9001:2015, ISO 45001:2018 нэгдсэн менежментийн тогтолцоог 2023 онд нэвтрүүлсэн. Энэхүү стандартын дагуу нийт ажилчдын хувцас болон нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслээр ханган ажилладаг.	5,000,000
3	Ажилд гарахын өмнө ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх	ISO 45001:2018 стандартын дагуу гал унтраах багаж хэрэгслийг сайжруулсан.	750,000
4	Аваар, ослын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байх	Уурхайн аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2025 онд батлуулж, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.	500,000
5	Тэсэлгээг мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулж гүйцэтгүүлэх.	2025 онд тэсэлгээ хийгдээгүй	-
Нийт			13,050,000

Зураг 14. Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцсаар хангасан байдал

Зураг 15. Ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч байгаа байдал

Зураг 18. Онцгой байдлын албанаас галын аюулгүй байдлын сургалт зохион байгуулсан байдал

Зураг 19. Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулж байгаа байдал

ОБЕГ-ын даргын 2016 оны 03 дугаар сарын 25-ны
өдрийн А/75 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

БАТЛАВ:
“СҮХЖИН” ХХК-НЫ
ЗАХИРАЛ *[Signature]* Д.ДЭЛГЭРМАА
2025 оны 01 сарын 22 өдөр

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ОБЕГ-ЫН ДЭРГ ЭДЭХ
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ АНГИЙН ЗАХИРАГЧ
ХУРАНДАА *[Signature]* Д.ТАНТУЛГА
2025 оны 01 сарын 22 өдөр

ДОРНОД АЙМГИЙН ХЭРЛЭН СУМЫН “ЧОЙБАЛСАН-
1” ЭЛС ХАЙРГАНЫ ХОЛИМОГИЙН ОРДЫН ИЛ
УУРХАЙН
АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үндсэн АТЗ-ын дугаар: ДО-001А

ХЯНАСАН:
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ АНГИЙН АЛБАНЫ ДЭРГ АВРАХ АЖИЛЛАГААНЫ
УДИРДАГЧ АХМАД *[Signature]* / Д.БАЯРЖАРГАЛ /

ХЯНАСАН:
СҮХЖИН ХХК-Н *[Signature]* ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙН
ИНЖЕНЕР / Х.ДАВААХҮҮ /

БОЛОВСОРУУЛСАН:
СҮХЖИН ХХК-Н ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН ИНЖЕНЕР
[Signature] Б.НАРАНБОЛД / Б.НАРАНБОЛД /

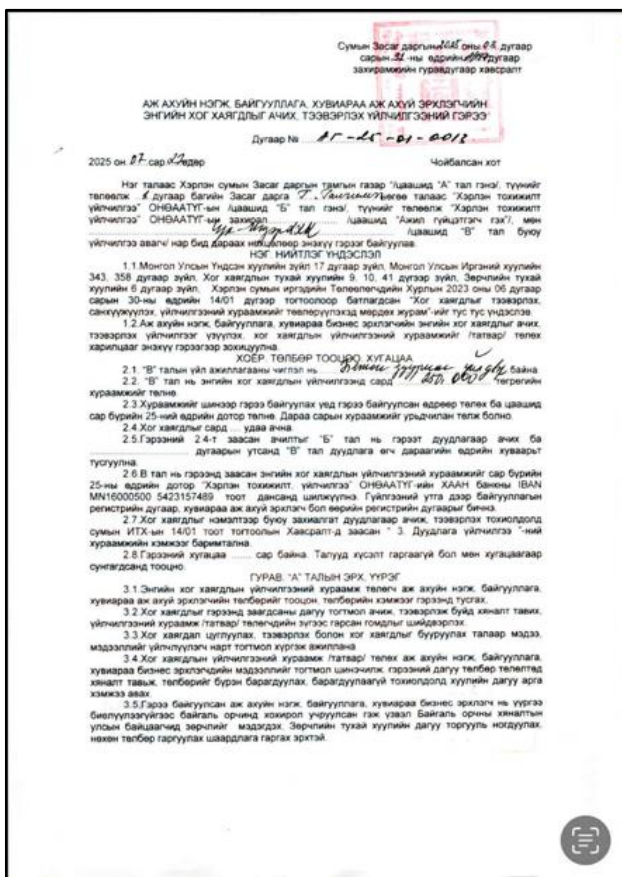
2024 он

Зураг 20. 2025 оны аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

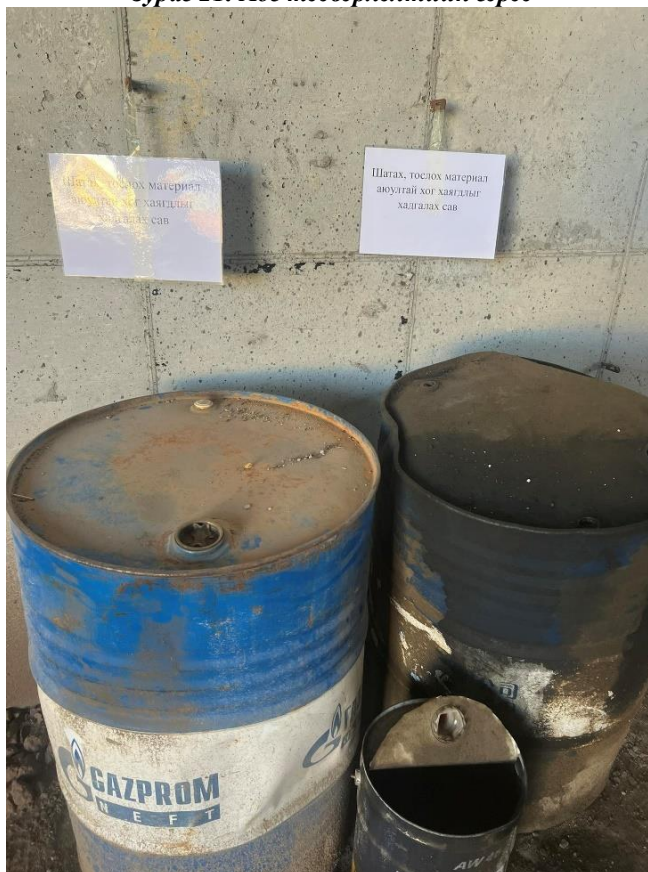
5.7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт 9. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг /
1	Хог хаягдал /хатуу/	“Чойбалсан хөгжил” ОНӨҮГ-тэй хог тээвэрлэлтийн гэрээг шинэчлэн байгуулж, хог хаягдлыг тухай бүрт тээвэрлүүлэх.	“Хэрлэн тохижилт” ОНӨААТҮГ-тэй хог тээвэрлэлтийн гэрээг 2025 онд шинэчлэн байгуулж, тээвэрлүүлсэн. Хог тээвэрлэлтийн гэрээг хавсралтанд хавсаргалаа.	100,000
2		Хог хаягдлын төвлөрсөн түр цэгийг суурийг хөрсөнд нэвчихээргүй хатуу хучилттай болгох, цементлэх.	-	-
3	Аюултай	Ашигласан шатах, тослох материалыг зориулалтын саванд хадгалах, уурхайн орчинд асгарч алдагдахаас тухай бүр сэргийлэх, ШТМ дахин боловсруулах үйлдвэр лүү тээвэрлүүлэх	Ашигласан шатах, тослох материалыг зориулалтын саванд хадгалсан. Поошик ашигласан ШТМ-р дүүрэхээр тээвэрлүүлнэ. Өөр бусад аюултай хог хаягдал гараагүй.	100,000
4		Тэсэлгээний үед хэрэглэсэн тэсрэх бодисын сав баглаа боодлын хаягдлыг тэсэлгээний мэргэжлийн байгууллага хариуцаж, буцаан авч явж устгуулах.	2025 онд тэсэлгээ хийгдээгүй.	-
Нийт дүн				200,000

Зураг 21. Хог тээвэрлэлтийн гэрээ

Зураг 22. Ашигласан ШТМ цуглуулах сав

Зураг 23. Ашигласан ШТМ хадгалах газрыг хатуу хучилттай болгосон байдал

5.8. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

“Сүх-Индэр” ХХК-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн нь байгаль орчны асуудлыг хариуцан ажиллаж, БОХТ, БОХШХ-ийг хэрэгжүүлж, хэрэгжилтийн үр дүн, тайланг компаний удирдлага, байгаль орчныг хариуцсан бүх шатны төр, захиргааны байгууллагын өмнө хариуцан ажиллах үүрэг хүлээнэ.

Хүснэгт 10. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг /
1	Ажиллагсадыг жилд 1 удаа эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	Ажиллагсадыг жилд 1 удаа “Итгэлт ивээлт” эмнэлэгт эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан. Нийт 31 ажилтныг хамруулсан.	Үйл ажиллагааны зардалд орсон.
2	Орон нутагтай нийгмийн хариуцлагын гэрээг шинэчлэн байгуулж, гэрээний дагуу хамтран ажиллах, шинэчлэх	Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд дараах ажлуудыг хийсэн. Үүнд: 1. Хэрлэн сумын 5-р багт зам гүүрийн ажилд ковш, авто тээвэрлэлтээр тусалсан. 2. Хэрлэн сумын 7-р багт байрлах Хиймэл нуурын хойд талд нөхөн дүүргэлтийн ажил хийж өгсөн. 3. Хэрлэн сумын 1-р багийн ахмадын спорт их наадамд хандив өгсөн. 4. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн 16-с дээш насны олон улсын пара олимпд оролцох мөнгөн хандив өгсөн. 5. Гэрээнүүдийг хавсаргалаа.	6. 5,000,000 7. 1,200,000 8. 250,000 9. 350,000
Нийт дүн			6,800,000

**ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ҮЗЛЭГ
ХИЙСЭН ТУХАЙ ТАЙЛАН**

- Огноо: 2025 оны 04 сарын 14 – 2025 оны 04 сарын 15
- Ажил олгогчийн нэр: “Сүх Индэр” ХХК

№	Үзүүлэлт	Тоон үзүүлэлт
	Нийт ажилтны тоо	31
1	Үүнээс:	
	Эмэгтэй	9
	18 хүртэл насны	
2	Хөдөлмөрийн хортой, аюултай, хүнд нөхцөлд ажилладаг ажилтны тоо	
3	Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэгт заавал орох ажилтнуудын тоо	31
	Үүнээс	
	Эмэгтэй	9
	18 хүртэл насны	
4	Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэгт орсон ажилтнуудын тоо	31
5	Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэгийн хамралтын хувь	100%
6	Эрүүл мэндийн хувьд тэнцсэн ажилтнуудын тоо	31
7	Түр хугацаагаар эрүүл мэндийн хувьд тэнцээгүй ажилтнуудын тоо	-
8	Эрүүл мэндийн эрсдэлтэй ажилтны тоо	7
9	Эрүүл мэндийн хувьд тэнцээгүй ажилтнуудын тоо	-
10	Нэмэлт шинжилгээ хийлгэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	2
11	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний асуудал эрхэлсэн төв байгууллагад илгээж онош тодруулах шаардлагатай ажилтнуудын тоо	-
12	Амбулаториор онош тодруулж, эмчлүүлэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	5
13	Стационарт онош тодруулах, хэвтэн эмчлүүлэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	1
14	Сувилалд эмчлүүлэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	-

Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэг хийсэн эмнэлгийн
байгууллагын даргын гарын үсэг

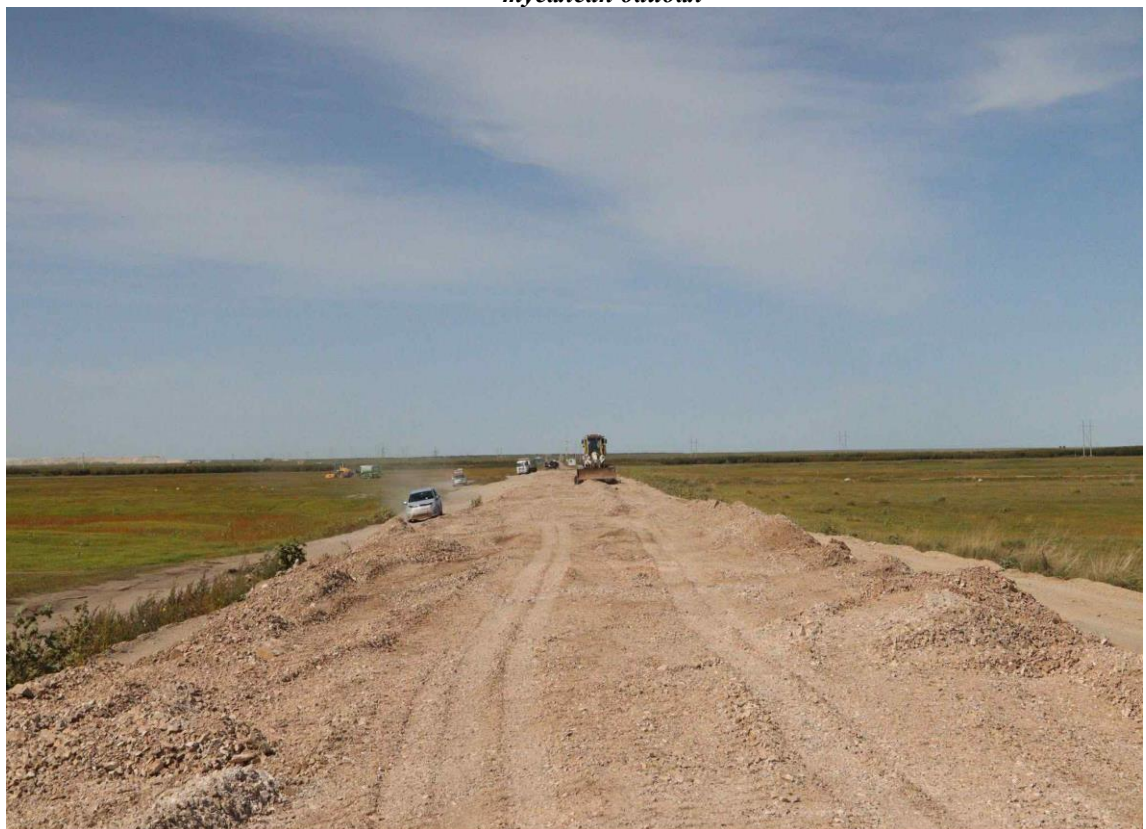
Эмнэлгийн байгууллагын тамга:

Зураг 24. Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулсан байдал

Зураг 25. Хэрлэн сумын 5-р багт зам, гүүрийн ажилд ковш, авто тээвэрлэлтээр тусалсан байдал

Зураг 26. Хэрлэн сумын 5-р багт зам, гүүрийн ажилд ковш, авто тээвэрлэлтээр тусалсан байдал

5.9. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт

"Сүх-Индэр" ХХК нь жил бүр БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тайлан хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны төрийн бус байгууллага, нутгийн иргэдэд тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хагас жил тутамд хүргүүлнэ.

Хүснэгт 11. Олон нийтэд тайлагнах, танилцуулах төлөвлөгөөний биелэлт

БОМТ хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд		Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацааны тов	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ
Дорнод аймаг	Орон нутгийн байгаль орчны газар	Хуралд танилцуулах	БОМТ-ийн 2025 оны хэрэгжилтийн тайлан	11-р сарын 01-ний өдрийн дотор	БОМТ болон, БОМТ-ний биелэлтийн тайл анг хянуулахаар ажиллаж байна.
	БОУАӨЯ-ны ХБОБЗГ	Уулзалт			
Төрийн захиргааны төв байгууллага	Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, Бүх шатны засаг дарга	Тайлан, төлөвлөгөөг тайлан хэлбэрээр болон Файл хэлбэрээр	2026 оны БОМТ	2026 оны 1-р улиралд	

5.10. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

“Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордыг хэрэгжүүлснээс үүдэн байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг тухай бүрт илрүүлэх, түүнийг бууруулах, арилгах зорилгоор байгаль орчны төлөв байдалд тодорхой орон зайд, тодорхой хугацааны дотор, тодорхой давтамжтайгаар ажиглалт, хэмжилт, хяналт явуулах үйл ажиллагааны удирдамжийг орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр гэнэ.

Хүснэгт 12. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хяналт шинжилгээ явуулах үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг/
Агаарын орчин				
1	Агаарын тоосны (TSP, PM ₁₀ , PM _{2.5}) шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	-Ил уурхай орчмоос, -Бутлуурын хэсгээс.	Агаарын Нийт тоосонцор, Азотын давхар исэл, Хүхэрлэг хий зэрэг шинжилгээг Дорнод аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв, Байгаль орчны шинжилгээний лабораторит хийлгэсэн.	100,000
Усан орчин				
1	Усны химийн шинжилгээ (pH, EC, TDS) нийт шүлтлэг, хатуулгын хэмжээ (CaCO ₃)	Унд ахуйн уснаас	Гүний худгийн уснаас усны дээж авч “Нарт ШУҮН консалтинг” ХХК-ийн лабораторид шинжлүүлсэн. Шинжилгээний дүнг хавсралтаар орууллаа.	66,000
Хөрсөн бүрхэвч				
1	Хөрсний химийн үзүүлэлт (pH, EC _{2.5} dS/m, P ₂ O ₅ , K ₂ O, CaCO ₃)	-Ил уурхай орчмоос, -Кемп орчмоос. -Тээвэрлэлтийн замаас.	Хөрсний агрохимийн дээж авч “Нарт ШУҮН консалтинг” ХХК-ийн хөрсний лабораторид шинжлүүлсэн. Шинжилгээний дүнг хавсралтаар орууллаа.	75,000
Нийт дүн				241,000

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Дорнод аймаг Хэрлэн сум 11 дүгээр баг
Утас: 7058-3087, 70583178
E-mail: icc.mn/aimag/Dornod/

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН
Дугаар он/№ 2025/101-102

Дээж ирүүлсэн газрын нэр :“СҮХ ИНДЭР” ХХК
Дээж авсан хүний нэр, албан :УЦУОШТөвийн БОШЛ-ийн инженер
тушаал Г.Баасанжав
Дээжийн тоо, төрөл :2 тоос
Шинжилгээний аргын стандарт :DUSTRAK85-33
Дээж авсан цэг :Барилгын чулууны орд
Дээж авсан огноо :2025.09.14
Шинжилсэн огноо :2025.09.15
Үр дүн: 1/1

Агаарын шинжилгээний дүн

№	Агаарын сорьц авсан цагийн нэр	Агаарын даралт	Агаарын температур	Нийт тоосонцор
		гПа	°C	мкг/м³
101	Ил уурхай дотор	694.1	18.7	8
102	Зүүн өлзийт	693.9	19.0	11
Стандарт MNS 4585:2016				500

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Лабораторийн инженер /Г.Баасанжав/
Хянаж баталгаажуулсан:
Лабораторийн эрхлэгч /Б.Гүнчинсүрэн/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

Зураг 27. Агаарын шинжилгээний дүн

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
 дүүрэг, 19-р хороо, УЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
 Утас: (976)-99176123, 99231836
 E-mail: nartkonsulting@gmail.com

№ 25/09-05/1

Заснагч: “Сүх индэр” ХХК
 Дээж авсан нэг: Дорнод аймаг, Хэрлэн сум, Зүүн өлзийт барилгын чулууны орд
 Сормы авсан огноо: 2025 оны 08 сар 28 өдөр
 Шинжлэгээ хийсэн огноо: 09 сарын 05

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солгох суурьд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Зүс 1											
1	0-20	8.11	0.052	0.123	2.16	0.00	0.45	18	11	5.9	12
2	20-40	8.14	0.047	0.111	2.22	1.28	0.40	20	12	4.7	10

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭДЛЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм					
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001
Зүс 1							
1	0-20	4.2	58.6	16.9	10.2	3.2	20.3
2	20-40	3.9	59.8	15.7	9.9	4.6	20.6

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cu	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 1	0-20	46.7	32.8	0.0	63.1	26.8	21.3
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шаварцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

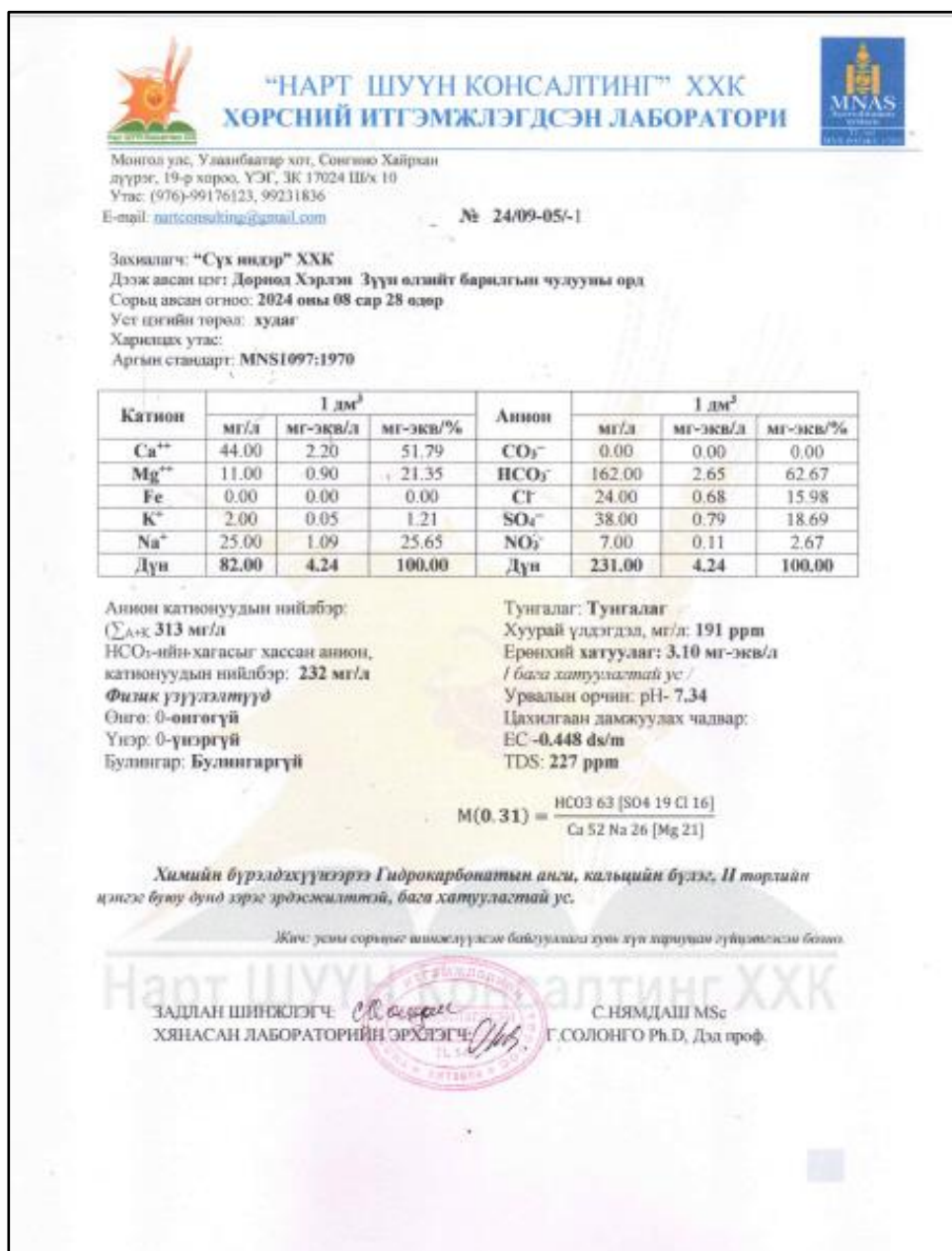
*Харгалзах түүхийн *Жич: Эсэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн үзвэлийн дээжлэлд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРТЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Хүнд металлуудыг хаан дарсанд атомын шинжлэлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: *О.Монгол* Х.УУТАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ
 ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: *О.Монгол* Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

2025 ОНЫ 09 САРЫН 05 1

Зураг 28. Хөрсний шинжилгээний дүн

Зураг 29. Усны шинжилгээний дүн

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ЗАРЦУУЛСАН НИЙТ ЗАРДАЛ

“Сүх-Индэр” ХХК-ийн 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг БОНХЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа.

2025 онд БОМТ-нд нийт **42,041,000** төгрөг зарцуулж ажиллалаа.

Хүснэгт 13. 2025 оны БОМТ-нд зарцуулсан нийт зардал

№	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг/
1	Байгаль орчинд учирч болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	4,000,000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	10,000,000
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	7,750,000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
6	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	200,000
7	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	13,050,000
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	6,800,000
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	241,000
10	Олон нийтэд тайлагнах төлөвлөгөө	-
Нийт дүн		42,041,000

ДҮГНЭЛТ

Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын нутагт орших “Сүх-Индэр” ХХК-ийн “Зүүн-Өлзийт” нэртэй барилгын чулууны ордын 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу биелэлтийн тайланг боловсруулж дараах дүгнэлтэд хүрлээ.

“Сүх-Индэр” ХХК-ийн 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг БОНХЯ-ны Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа.

“Сүх-Индэр” ХХК нь 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу байгаль орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлж ажилласан.

“Сүх-Индэр” ХХК нь 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу сөрөг нөлөөллийг бууруулах ажлууд болох тоосжилт үүсэх үед замын усалгааг 7 хоногт 1 удаа хийх, өнгөн хөрсний овоолго, тээврийн хэрэгслийг тогтмол нэг замын маршрутаар явуулах, замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайжруулах, ШТМ-ын зориулалтын сав байршуулах, дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг орон нутагаас авсан саналын дагуу хийх, хог тээвэрлэлтийн гэрээг шинэчилж байгуулах, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу агаар, хөрс, усны шинжилгээг авч итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэх, галаас хамгаалах багаж хэрэгсэл, галаас сэргийлэх самбар тэмдгийг шаардлагатай газруудад байршуулах, хөдөлмөр хамгааллын сургалт зохион байгуулах, жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах, ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцсаар хангах зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

“Зүүн-Өлзийт” барилгын чулууны ордын БОМТ-ний биелэлтийн тайланд 2025 онд нийт **42,041,000** төгрөг зарцууллаа.

АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛЫН ЖАГСААЛТ

1. Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, 1995 он
2. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль, 2012 он
3. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний аргачилсан заавар УБ 2010.
4. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын салбарын стандартуудын эмхтгэл УБ 2010.
5. “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам” БОАЖСайдын А/618 тоот тушаал, 2019 он.
6. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ, үнэлгээ аудитын журам, аргачлал 2014
7. Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын нутагт орших ДО-004А тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Зүүн-Өлзийт” Барилгын чулууны ордыг ил аргаар ашиглах ТЭЗҮ, 2021 он
8. Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын нутагт орших “Зүүн-Өлзийт” Барилгын чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, 2022 он
9. Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын нутагт орших “Зүүн-Өлзийт” Барилгын чулууны ордыг ил аргаар ашиглах төслийн БОМТ, 2025 он
10. <http://www.legalinfo.mn/>

Сумын Засаг даргын 2025 оны 07 дугаар
сарын 31-ны өдрийн 1189 дугаар
захирамжийн гуравдугаар хэсэрт

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ХУВИАРАА АЖ АХУЙ ЭРХЛЭГЧИЙН
ЭНГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫГ АЧИХ, ТЭЭВЭРЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГЭРЭЭ

Дугаар № 15-25-01-0013

2025 он 07 сар 31 өдөр

Чойбалсан хот

Нэг талаас Хэрлэн сумын Засаг даргын тамгын газар "цаашид "А" тал гэнэ/ түүнийг төлөөлж 1 дугаар багийн Засаг дарга Т. Талынцогтөгөө талаас "Хэрлэн тохижилт үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ-ын /цаашид "Б" тал гэнэ/ түүнийг төлөөлж "Хэрлэн тохижилт үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ-ын захирал /цаашид "Ажил гүйцэтгэгч гэх/ мөн /цаашид "В" тал буюу үйлчилгээ авагч/ нар бид дараах нөхцөлөөр энэхүү гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн зүйл 17 дугаар зүйл, Монгол Улсын Иргэний хуулийн 343, 358 дугаар зүйл, Хог хаягдлын тухай хуулийн 9, 10, 41 дүгээр зүйл, Зөрчлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн 14/01 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Хог хаягдлыг тээвэрлэх, санхүүжүүлэх, үйлчилгээний хураамжийг төвлөрүүлэхэд мөрдөх журам"-ийг тус тус үндэслэв.

1.2. Аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувиараа бизнес эрхлэгчийн энгийн хог хаягдлыг ачих, тээвэрлэх үйлчилгээг үзүүлэх, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг /татвар/ төлөх харилцааг энэхүү гэрээгээр зохицуулна.

ХОЁР. ТӨЛБӨР ТООЦОО ХУГАЦАА

2.1. "В" талын үйл ажиллагааны чиглэл нь *Хог хаягдлыг тээвэрлэх, санхүүжүүлэх* байна.
2.2. "В" тал нь энгийн хог хаягдлын үйлчилгээнд сард *250,000* төгрөгийн хураамжийг төлнө.

2.3. Хураамжийг шинээр гэрээ байгуулах үед гэрээ байгуулсан өдрөөр төлөх ба цаашид сар бүрийн 25-ний өдрийн дотор төлнө. Дараа сарын хураамжийг урьдчилан төлж болно.

2.4. Хог хаягдлыг сард удаа ачна.

2.5. Гэрээний 2.4-т заасан ачилтыг "Б" тал нь гэрээт дуудлагаар ачих ба дуугарын утсанд "В" тал дуудлага өгч дараагийн өдрийн хуваарьт тусгуулна.

2.6. В тал нь гэрээнд заасан энгийн хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг сар бүрийн 25-ны өдрийн дотор "Хэрлэн тохижилт, үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ-ийн ХААН банкны IBAN MN16000500 5423157489 тоот дансанд шилжүүлнэ. Гүйлгээний утга дээр байгууллагын регистрийн дугаар, хувиараа аж ахуй эрхлэгч бол өөрийн регистрийн дугаарыг бичнэ.

2.7. Хог хаягдлыг нэмэлтээр буюу захиалгат дуудлагаар ачиж, тээвэрлэх тохиолдолд сумын ИТХ-ын 14/01 тоот тогтоолын Хавсралт-д заасан "3. Дуудлага үйлчилгээ"-ний хураамжийн хэмжээг баримтална.

2.8. Гэрээний хугацаа сар байна. Талууд хүсэлт гаргаагүй бол мөн хугацаагаар сунгагдсанд тооцно.

ГУРАВ. "А" ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

3.1. Энгийн хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж төлөгч аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувиараа аж ахуй эрхлэгчийн төлбөрийг тооцон, төлбөрийн хэмжээг гэрээнд тусгах.

3.2. Хог хаягдлыг гэрээнд заагдсаны дагуу тогтмол ачиж, тээвэрлэж буйд хяналт тавих, үйлчилгээний хураамж /татвар/ төлөгчдийн зүгээс гарсан гомдлыг шийдвэрлэх.

3.3. Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх болон хог хаягдлыг бууруулах талаар мэдээ, мэдээллийг үйлчлүүлэгч нарт тогтмол хүргэж ажиллана.

3.4. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж /татвар/ төлөх аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувиараа бизнес эрхлэгчдийн мэдээллийг тогтмол шинэчилж гэрээний дагуу төлбөр төлөлтөд хяналт тавьж, төлбөрийг бүрэн барагдуулах, барагдуулаагүй тохиолдолд хуулийн дагуу арга хэмжээ авах.

3.5. Гэрээ байгуулсан аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувиараа бизнес эрхлэгч нь үүргээ биелүүлээгүйгээс бэйгаль орчинд хохирол учруулсан гэж үзвэл Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагчид зөрчлийг мэдэгдэх, Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу торгууль ногдуулах, нөхөн төлбөр гаргуулах шаардлага гаргах эрхтэй.

3.6. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж, тарифт өөрчлөлт орсон тухай бүрт талуудад мэдэгдэж, гэрээг шинэчлэнэ.

3.7. Хууль тогтоомжид заасан бусад эрхийг эдэлж, үүргийг хүлээнэ.

ДӨРӨВ. "Б" ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

4.1. "Хэрлэн тохижилт, үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ нь хог хаягдлыг ачих, тээвэрлэх үйлчилгээ үзүүлэх гэрээний дагуу "В" талаас дуудлага хүлээн авч тохирсон хугацаандаа хог тээвэрлэлтийн үйлчилгээ үзүүлж, санхүүгийн авлага үүсгэхгүй ажиллана.

4.2. "Хэрлэн тохижилт, үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ нь хог хаягдлыг ачих, тээвэрлэх үйлчилгээг гэрээнд заасны дагуу тогтмол үзүүлэх ба "В" талын гаргасан санал хүсэлтийг шийдвэрлэж ажиллана.

4.3. Хог тээвэрлэлтийн машин техникийн бүрэн бүтэн байдлыг хангаж, хуваарьт ачилтийг алдагдуулахгүй байх, алдаа дутагдлыг тухай бүрт шуурхай арилган ажиллах.

4.4. Аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувиараа бизнес эрхлэгчээс гэрээний дагуу төлбөр төлөлт хийсэн бол хог тээвэрлэлтийг чанартай хийж гүйцэтгэх.

4.5. Энгийн хог хаягдлыг гэрээт ба захиалгат дуудлагаар ачиж, тээвэрлэнэ.

4.5.1. Хог хаягдлыг гэрээнд 1 заасан тоо хэмжээгээр гэрээт дуудлагаар ачиж, тээвэрлэнэ. Харин нэмэлт ачилт, тээвэрлэлтийг захиалгат дуудлагаар гүйцэтгэнэ.

4.6. Хууль тогтоомжид заасан бусад эрхийг эдэлж, үүргийг хүлээнэ.

ТАВ. "В" ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

5.1. Хог хаягдлаа ил задгай тархахаас сэргийлэн, савлаж тогтоосон хог хаягдлын цэгт төвлөрүүлэн, эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэн өгөх үүрэгтэй.

5.2. Үүссэн энгийн хог хаягдлыг тохирсон хугацаандаа ачиж, тээвэрлүүлэхийг шаардах эрхтэй.

5.3. Гэрээнд заасан нөхцлийн дагуу "Хэрлэн тохижилт, үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ-ын дансанд хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг сар бүрийн 25-ны дотор бүрэн шилжүүлэх үүрэгтэй.

5.4. Хог хаягдлыг ачиж, тээвэрлүүлэх үйлчилгээтэй холбоотой санал, хүсэлт, гомдлыг бичгээр болон амаар гаргах эрхтэй бөгөөд тухайн асуудлыг хариуцсан байгууллагаас шийдвэрлүүлэхийг шаардах эрхтэй.

5.5. Энгийн хог хаягдлаас бусад барилгын болон овор ихтэй хог хаягдлыг захиалгат дуудлагаар тээвэрлүүлэх үүрэгтэй.

5.6. Хууль тогтоомжид заасан бусад эрхийг эдэлж, үүргийг хүлээнэ.

ЗУРГАА. ХАРИУЦЛАГА

6.1. Талууд нь үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Иргэний хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, бусад холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг удирдлага болгон ажиллаж хариуцлага хүлээнэ.

6.2. Талуудын хооронд маргаан үүссэн тохиолдолд талууд харилцан зөвшилцөх замаар шийдвэрлэнэ.

6.3. Хэрэв талууд харилцан зөвшилцөх замаар шийдвэрлэж чадахгүй тохиолдолд гэрээтэй холбоотой аливаа маргаантай асуудлыг хариуцагчийн байгаа газрын Шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

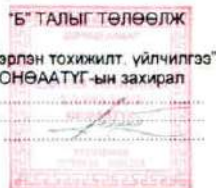
ДОЛОО. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

7.1. Гэнэтийн давагдашгүй хүчин зүйлсийн улмаас Талуудын аль нэг нь гэрээнд заасан үүргээ биелүүлээгүй эсвэл зохих ёсоор биелүүлээгүй, биелүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд нөгөө талдаа нэн дариу мэдэгдэх ба энэ тохиолдолд үүрэг гүйцэтгэх хугацаа нь энэхүү нөхцөл байдал үргэлжлэх хугацаагаар хойшлогдоно. Нөхцөл байдал хэвийн болсон дариуд үйлчилгээг үзүүлнэ.

НАЙМ. ГЭРЭЭ ХҮЧИН ТӨГӨЛДӨР БАЙХ

8.1. Энэхүү гэрээ нь талуудын бүрэн эрхт төлөөлөгчид гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

**ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ҮЗЛЭГ
ХИЙСЭН ТУХАЙ ТАЙЛАН**

- **Огноо:** 2025 оны 04 сарын 14 – 2025 оны 04 сарын 15
- **Ажил олгогчийн нэр:** "Сүх Индэр" ХХК

№	Үзүүлэлт	Тоон үзүүлэлт
1	Нийт ажилтны тоо	31
	Үүнээс:	
	Эмэгтэй 18 хүртэл насны	9
2	Хөдөлмөрийн хортой, аюултай, хүнд нөхцөлд ажилладаг ажилтны тоо	
3	Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэгт заавал орох ажилтнуудын тоо	31
	Үүнээс	
	Эмэгтэй 18 хүртэл насны	9
4	Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэгт орсон ажилтнуудын тоо	31
5	Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэгийн хамралтын хувь	100%
6	Эрүүл мэндийн хувьд тэнцсэн ажилтнуудын тоо	31
7	Түр хугацаагаар эрүүл мэндийн хувьд тэнцээгүй ажилтнуудын тоо	-
8	Эрүүл мэндийн эрсдэлтэй ажилтны тоо	7
9	Эрүүл мэндийн хувьд тэнцээгүй ажилтнуудын тоо	-
10	Нэмэлт шинжилгээ хийлгэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	2
11	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний асуудал эрхэлсэн төв байгууллагад илгээж онош тодруулах шаардлагатай ажилтнуудын тоо	-
12	Амбулаториор онош тодруулж, эмчлүүлэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	5
13	Стационарт онош тодруулах, хэвтэн эмчлүүлэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	1
14	Сувилалд эмчлүүлэх шаардлагатай ажилтнуудын тоо	-

Эрүүл мэндийн хугацаат үзлэг хийсэн эмнэлгийн
байгууллагын даргын гарын үсэг

Эмнэлгийн байгууллагын тамга:

М. Монхбаатар

Тээврийн хэрэгсэл

Улсын дугаар 9713УР
Загвар SEM 655D
Үйлдвэрлэсэн он 2021

Үндсэн цэс

- Гэрчилгээний мэдээлэл >
- Оношилгооны мэдээлэл >
- Даатгалын мэдээлэл >
- Татвар, хураамж >
- Торгууль >
- Эвдрэл, гэмтлийн лавлагаа >
- Хилээр нэвтрэн орж ирэх үеийн мэдээлэл **Шинэ**
- Ачилт, журамлалт >
- Нийслэлийн зам ашигласны хураамж **Шинэ**
- Хот хоорондын зам ашигласны хураамж **Шинэ**
- Улсын тусгай хамгаалалттай газар нэвтэрсний хураамж >
- Зогсоолын төлбөр >
- Төлбөрийн түүх >

Гэрчилгээний мэдээлэл

Арлын дугаар SEM00655CS5510068
Үйлдвэрлэгч SEM
Загвар 655D
Төрөл Авто ачигч
Үйлдвэрлэсэн улс Хятад
Үйлдвэрлэсэн он 2021
Өнгө Шар
Импортлогдсон огноо 2022/03/05

Ангилал М
Хөдөлгүүрийн багтаамж 9726
Араа -
Шатахууны төрөл Дизель
Жолооны хүрд -
Суудлын тоо 1

Тээврийн хэрэгсэл

Улсын дугаар 8015VP
Загвар Wheel Loader
SEM653D
Үйлдвэрлэсэн он 2021

Үндсэн цэс

- Гэрчилгээний мэдээлэл
- Оношилгооны мэдээлэл
- Даатгалын мэдээлэл
- Татвар, хураамж
- Торгууль
- Эвдрэл, гэмтлийн лавлагаа
- Хилээр нэвтрэн орж ирэх үеийн мэдээлэл
- Ачилт, журамлалт
- Нийслэлийн зам ашигласны хураамж
- Хот хоорондын зам ашигласны хураамж
- Улсын тусгай хамгаалалттай газар нэвтэрсний хураамж
- Зогсоолын төлбөр
- Төлбөрийн түүх

Гэрчилгээний мэдээлэл

Арлын дугаар SEM00653KSL704364
Үйлдвэрлэгч Wheel Loader
Загвар SEM653D
Төрөл Авто ачигч
Үйлдвэрлэсэн улс Хятад
Үйлдвэрлэсэн он 2021
Өнгө Шар
Импортлогдсон огноо 2021/05/12

Ангилал М
Хөдөлгүүрийн багтаамж -
Араа -
Шатахууны төрөл Дизель
Жолооны хүрд -
Суудлын тоо 1

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ
Дорнод аймаг Хэрлэн сум 11 дүгээр баг
Утас: 7058-3087, 70583178
E-mail: icc.mn/aimag/Dornod/

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он\№ 2025/101-102

Дээж ирүүлсэн газрын нэр	:“СҮХ ИНДЭР” ХХК
Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал	:УЦУОШТөвийн БОШЛ-ийн инженер Г.Баасанжав
Дээжийн тоо, төрөл	:2 тоос
Шинжилгээний аргын стандарт	:DUSTRAK85-33
Дээж авсан цэг	:Барилгын чулууны орд
Дээж авсан огноо	:2025.09.14
Шинжилсэн огноо	:2025.09.15
Үр дүн:	1/1

Агаарын шинжилгээний дүн

№	Агаарын сорьц авсан цэгийн нэр	Агаарын даралт	Агаарын температур	Нийт тоосонцор
		гПа	°C	мкг/м³
101	Ил уурхай дотор	694.1	18.7	8
102	Зүүн өлзийт	693.9	19.0	11
Стандарт MNS 4585:2016				500

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:

Лабораторийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан:

Лабораторийн эрхлэгч

/Г.Баасанжав/

/Б.Гүнчинсүрэн/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/09-05/1

Захиалагч: “Сүх индэр” ХХК

Дээж авсан цэг: Дорнод аймаг, Хэрлэн сум, Зүүн өлзийт барилгын чулууны орд

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 08 сар 28 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 09 сарын 05

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг- экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Зүс 1											
1	0-20	8.11	0.052	0.123	2.16	0.00	0.45	18	11	5.9	12
2	20-40	8.14	0.047	0.111	2.22	1.28	0.40	20	12	4.7	10

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Зүс 1								
1	0-20	4.2	58.6	16.9	10.2	3.2	6.9	20.3
2	20-40	3.9	59.8	15.7	9.9	4.6	6.1	20.6

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 1	0-20	46.7	32.8	0.0	63.1	26.8	21.3
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжсэнд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд
MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Хүнд металлуудыг -
хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

“НАРТ ШУҮН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 24/09-05/-1

Захиалагч: “Сүх индэр” ХХК

Дээж авсан цэг: Дорнод Хэрлэн Зүүн өлзийт барилгын чулууны орд

Сорьц авсан огноо: 2024 оны 08 сар 28 өдөр

Уст цэгийн төрөл: худаг

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	44.00	2.20	51.79	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	11.00	0.90	21.35	HCO ₃ ⁻	162.00	2.65	62.67
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	24.00	0.68	15.98
K ⁺	2.00	0.05	1.21	SO ₄ ⁻	38.00	0.79	18.69
Na ⁺	25.00	1.09	25.65	NO ₃ ⁻	7.00	0.11	2.67
Дүн	82.00	4.24	100.00	Дүн	231.00	4.24	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K} 313 мг/л

HCO₃-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 232 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 191 ppm

Ерөнхий хатуулаг: 3.10 мг-экв/л

/ бага хатуулагтай ус /

Урвалын орчин: pH- 7.34

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC -0.448 ds/m

TDS: 227 ppm

$$M(0.31) = \frac{HCO_3 \ 63 \ [SO_4 \ 19 \ Cl \ 16]}{Ca \ 52 \ Na \ 26 \ [Mg \ 21]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, кальцийн бүлэг, II төрлийн
цэнгэг буюу дунд зэрэг эрдэсжилттэй, бага хатуулагтай ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ: *С.Нямдаш*

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: *Г.Солонго*

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

